

Lokalekonomi som utmanar

Emil Sandström
Lokalekonomidagarna, Wiks slott 6 okt 2022

Lokalekonomi som utmanar

Klimat- och biodiversitetsutmaningarna, svält, krig, energikris, bostadskris osv ramar in vårt ekonomiska handlingsutrymme och utmanar hela tankemodellen för vårt rådande ekonomiska system

- Vi behöver ta oss från 10 ton CO₂/år till 1,5 ton CO₂/år!
- Vi behöver stävja det sjätte massutdöendet osv

Lokalekonomi utmanar...

- inte bara vad vi konsumerar utan också hur vi konsumer och var vi konsumerar
- inte bara vad vi producerar, utan också hur vi producer var vi producerar
- hela tankemodellen om hur vi tänker runt vår ekonomi, vår relation till varandra och till våra omgivande livsuppehållande system

Lokalekonomiska initiativ vinner terräng

- Lokala livsmedelsmarknader (Ekoringar, bondens egen, gårdsförsäljning, andelsjordbruk osv)
- Lokala energigemenskaper, bo- och by(g)gemenskaper etc
- Lokal naturresursförvaltning (nya gemensamma former för ägande och brukande av naturresurser)
- Lokal förvaltning av offentlig och kommunal service (ex kooperativa förskolor, äldreomsorg, räddningstjänst etc)
- Lokala finansieringslösningar (ex. bygdebolag, kreditgarantiföreningar osv)
- Lokal upphandling, lokala valutor etc

Lokalekonomi - kärt barn med många namn

- Ekologisk ekonomi
- Barfotaekonomi
- Donouts ekonomi
- Delningsekonomi
- Närhetsekonomi
- Cirkulär ekonomi
- Regenerativ ekonomi

Samtliga begrepp har gemensamt att "lokalisera" ekonomin och göra det ekonomiska systemet mer synligt och ansvarstagande

Nationalekonomi vis-a-vis Lokalekonomi

- Tillväxt (BNP) för nationen & världen
- Förväntad efterfrågan och utbud sätter pris som reglerar resursfördelning
- Utbyte på anonyma marknader långt ifrån produktionsplatsen
- Specialisering och konkurrens
- Monetär vinst premieras
- Linjära resursflöden
- Lokal utveckling för lokalsamhällen & världen
- Platsens förutsättningar och sociala relationer reglerar pris & resursfördelning
- Utbyte baserat på nära relationer och kunskap om produktionsplatsen
- Multifunktionalitet & samarbete
- Realekonomi & relationer premieras
- Cirkulära resursflöden

Nationalekonomi vis-a-vis Lokalekonomi

- Osynlig/distanserad produktion & konsumtion med begränsat socialt och ekologiskt ansvarstagande
- Miljö och sociala frågor utgör en extern kostnad i det ekonomiska utbytet
- Nationell reglering av penningmängd genom räntesatser & förväntningar
- Monetarisering (varufiering) av mänskliga relationer och naturen. Relation till andra och naturen regleras alltmer via pris
- Kontextualiserad produktionen och konsumtion med socialt och ekologiskt ansvarstagande
- Miljö och sociala frågor utgör en integrerad del av det mellanmännsliga utbytet
- Penningmängd regleras av realekonomisk realitet
- Mellanmännsliga relationer och relationer till naturen premieras och regleras genom reciprocitet

Rävbacken

Ett litet lokalekonomisk exempel ett stenkast från Wiks slott

Rävbacken

- Backen har historiskt varit en byallmänning
- Backen "ägs" formellt av två familjer, men brukas av tre familjer
- Backen betas av fem kor som sköts gemensamt av tre av familjerna
- Backen betas under perioder även av en annans grannes hästar om sommaren
- Kornas bete bidrar till biologisk mångfald! (huvudsyftet)
- Vartannat år slaktas en ko/ungdjur till självförsörjning & överskott säljs till vänner och bekanta i närområdet

Rävbacken

- Backen används för gemensam slåtter (för biologiska mångfald) som ger hö till en av familjernas fårbesättning. Hö används också som buffert och som "medicinhö" till korna om vintern
- En del av träden har förädlats i ett lokalt sågverk i grannbyn som används till husrenovering och gemensamma påhitt
- Ett hundratal enestolp från backen används till stängsling av beteshagar i närområdet

Rävbacken

- Backen används för gemensam vedtäkt för att värma de tre familjernas hus
- Två av familjerna har gått ihop om en traktor för att hantera hö och ved från backen etc.
- En lantbrukaren i närheten odlar vall på åkrarna runt backen och förser förutom sina egna djur även korna med vinterfoder
- Lantbrukaren upplåter även mark till en av familjerna för att odla grönsaker på. Överskott byts och ges bort till grannar och vänner i närheten

Rävbacken

- Om vintern flyttas korna till en vinterhage intill med möjlighet att vistas inomhus (kall lösdrift)
- Vinterns gödsel från korna används för bygdens odlingar för husbehov
- Backen har blivit ett populärt utflyktsmål för andra i bygden, men också av botaniska föreningar, trädgårdsföreningar, slåtterkurser, ängens dag osv

Rävbacken

- Beslut om backen baseras på konsensus i möjligast mån
- Backen fungerar som ett gemensamt vardagsrum, lekplats, "gym" och pub för vänner, grannar och bygdens barn
- Rävbacken är föremål för en bok som handlar om biologisk mångfald som kommer att ges ut fram i vår!?😊

Rävbacken är ett litet exempel på...

- vad lokalekonomi kan vara och vad det innebär att "bygga"
- hur man kan tydliggöra en plats särdrag genom konkreta insatser med omsorg om platsens historia och kompetenser som finns i närområdet
- en självorganiserande gemenskap som bidrar till att utveckla platsidentitet, biologisk mångfald och kunskaper platsens om historia mm i ett samtida sammanhang
- en plats som ger människor mål, mening och sammanhang i en gungande omvärld
- en "tyst" men konkret protesthandling mot det rådande ekonomiska systemet

Tack för att ni lyssnat

Frågor, tankar och reflektioner

